

Bedstefar Ib's erindringer. 43.

Lærlingetiden:

Lærlingeloven i 1946 til godeså kun mesterens interesser. I nogle fag skulle der betales lærepenge, og det kunne blive en dyr omgang for forældrene. Min kontrakt det første år lød på kost og logi + 25 kr for et helt år, i mit sidste lære år var beløbet steget til 300kr.. I 1948 trådte en ny lærlinge lov i kraft, den tog hensyn til lærlingens tarv og løn. Men den var ikke med tilbagevirkende kraft. En første års lærling tjente nu 300 kr/år en betydelig forbedring. Det var det første år efter krigen, næsten alt var rationeret. Rationeringsmærker blev udleveret den første i hver måned, dem skulle man så aflevere det sted hvor man boede og spiste. Rationeringsmærker kunne købes på den sorte børs, men var oftest stjålne mærker, de var mere værd end penge. Tøj var ligeledes en mangelvare. Jeg voksede ret hurtigt med det resultat, at alt mit tøj blev for lille. Buksebenene stumpede, jakkerne blev for snævre, varmt tøj kunne ikke fås. Det var ikke nogen spøg at ligge på et koldt tag om vinteren. Så måske skulle jeg

havde fulgt mine forældres råd om et indendørs arbejde. Sommeren 47 blev meget varm og tør, stumpebukserne kunne nu smøges op og jakken undværes. I 1947 blev arbejdsloven ændret, Den ugentlige arbejdstid blev forkortet, og sluttede nu kl.12 lørdag middag. Et nyt ord indførtes i dansk " Weekend ". Lørdags friheden passede ikke min læremester, vi havde travlt, og der skulle arbejdes over. Overarbejdet passede til gengæld mig fint, det blev til lommepenge, tøj og lidt opsparing. Nu kunne jeg klare mig selv, og hjemme var der en mund mindre at mætte. Den dag jeg cyklede i lære, min 15 års fødselsdag! spurgte min far, om jeg havde nogle penge. " ja jeg har 14,50 kr." " nå men så klarer du dig nok min dreng". Sommeren 47 blev som tidligere nævnt meget varm og tør. På værkstedet udførte vi også karetmager arbejde. Hjulene på landmændenes kassevogne var af træ der blev holdt sammen af en stram stålring, Den kraftige udtørring bevirkede et stort svind i træet så hjulene faldt fra hinanden og måtte fornyes. Vi havde rigtigt travlt.

Bedstefar Ib's erindringer. 44.

Læretiden.1

At være tømrer på landet er en blandet landhandel, for udover karetmager arbejdet lavede vi alt andet forefaldende arbejde, som snedkere, glarmestre, og hvis nødvendigt murer og elektriker arbejde. Efter kun få ugers læretid fik jeg en diamant glasskærer, et kort kursus i at skære glas, isætte ruder, såvel i trærammer som i jernrammer. Den første dag var mester med, derefter måtte jeg selv klare det. Jeg cyklede fra gård til gård og præsenterede mig som glarmesteren, fortalte landmanden at jeg lige havde sat staldruder i hos naboen, og da jeg nu var på disse kanter kunne jeg lige klare hans ruder med det samme. Jeg skulle holde styr på den brugte tid, glasmængde, klemmer til jernvinduerne og kit til isætning af glasset. Hver aften skulle der afleveres regnskab over tid og forbrug. Med tiden blev jeg ret ferm til det, men ruder der buede eller var runde kunne godt tage nogen tid. Jeg skulle ikke tage mod penge, for mester sendte en regning.

I firmaet var vi motoriseret, en motorcykel med sidevogn. Det varede ikke længe inden jeg fik lov til at køre den. Mester følte det var spildtid for ham at køre hjem på værkstedet efter evt. materialer. Det var billigere for kunden at sende mig, med formaninger om at køre stille, langsomt, og forsigtigt, alle i byen vidste godt jeg ikke var gammel nok til et kørekort, men det tog man helt roligt. Lige fyldt 18 fik jeg efter 4 timers kørsel kørekort til motorcykel. Jeg skulle blot køre rundt om en bygning, og ingen spørgsmål i teori. Den knappe fritid vi lærlinge havde i sommerhalvåret gik med sport, hovedsageligt fodbold og håndbold, men i nabobyerne Hinnerup, Hammel og Hadsten blev der oprettet en fælles bokseklub, som fik navnet Frisenborg, her blev jeg aktiv bokser, engang om ugen tævede vi knægte løs på sandposen og hinanden samt trænede i kraftig kropsgymnastik. Mine mavemuskler blev hårde som et bræt. Det gik godt indtil jeg en aften styrtede og brækkede kravebenet. Det blev slutningen på min karriere i boksning.

Bedstefar Ib's erindringer. 45.

Læretiden.2.

Lærlingetiden var fire år, jeg valgte at forlænge den med et halvt års ophold på højskole. Valget faldt på håndværkerhøjskolen i Hadsten. Det var den dyreste løsning. Før industrialiseringen favoriserede staten landbrugshøjskolerne. Landbruget var et stort eksport erhverv, så unge der valgte landbrugsskolerne fik gratis ophold og skolegang i et halvt år, vi måtte selv betale.

Gennem mit overarbejde havde jeg sparet nok op til opholdet. Det blev et dejligt halvt år. Vi boede på 2 personers værelser, spiste i en stor spisesal, bad bord bøn, sang danske sange, så blev der sagt værsgo. Efter spisningen blev der igen sunget og fortalt historier, (sobre) forstanderen læste litteratur for os. Det hele varede ca. halvanden time, derefter gik vi i klasserne og arbejdede med hjemmeopgaver, o. lign til kl. 23.00 derefter skulle der være ro på skolen.

Fredag aften og weekenden fra kl 12 lørdag havde vi fri. Vi fik virkeligt lært noget. I et stort klasselokale var vi knap 50 elever delt op i murere, tømrere, snedkere og andre fag. Fagene

havde hver sin faglærer så vi kunne følge de andre fag, vores horisont blev udvidet. Politik blev ivrigt diskuteret, vi fik et socialt indtryk, og blev klar over at alt ikke bare var landsby idyl, men at der var en verden uden for landsbyen. Det halve år gik alt for hurtigt. Svendeprøven skulle laves her på skolen, nærmede sig for alle fagene. Da dagen kom trak jeg som opgave en kvartsvings trappe. Alt skulle laves med håndkraft, der måtte ikke bruges maskiner. Jeg rekvirerede ekstra værktøj, stemmejern, høvle og save. Hver aften blev det slebet knivskarpt, Det var der ikke tid til om dagen. Trin og vanger skulle høvles så fint til, at de kunne limes med varm lim. Det skulle være præcist tilpasset for limen bandt med samme. På 5 dagen kl. 5. Præcis skulle arbejdet slutte. Næste dag var det skuemestrene der optrådte. Jeg blev tilkendt bronzemedalje for mit arbejde, og var lykkelig. Der faldt en bronzemedalje mere. Sølv er højest opnåelige karakter.

Min nye titel blev tømrersvend.

Nu skulle der findes et job.